

УДК 338.47:656.027

DOI: <https://doi.org/10.32782/business-navigator.80-64>**Тіщенко Є.О.**

кандидат економічних наук, докторант

*Приватний вищий навчальний заклад «Європейський університет»*ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1580-4701>**Tishchenko Ievgen**

Candidate of Economic Sciences, Doctoral Student

Private Higher Education Institution "European University"

ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ ГЕОЕКОНОМІЧНОЇ СТРАТЕГІЇ УКРАЇНИ В ПРОЦЕСІ ВІДБУДОВИ ЕКОНОМІКИ

THE FINANCIAL DIMENSION OF UKRAINE'S GEO-ECONOMIC STRATEGY IN THE PROCESS OF ECONOMIC RECOVERY

Досліджено особливості формування та реалізації гео економічної та геофінансової стратегії України з метою забезпечення повоєнної відбудови та реконструкції економіки. Охарактеризовано головні механізми впливу гео економіки на забезпечення стабільного функціонування фінансових ринків. Визначено поняття геофінансової стратегії, її складові, функції, завдання розробки та реалізації. Виокремлено кілька гео економічних стратегій провідних країн світу, охарактеризовано їхні особливості та наслідки реалізації. Доведено необхідність розроблення національної геофінансової стратегії України та запропоновано її концептуальну структуру. Розроблено рекомендації, спрямовані на формування ефективної геофінансової стратегії України та відповідних фінансових і економічних механізмів, які можуть бути використані органами державної влади в процесі повоєнної відбудови та реконструкції економіки.

Ключові слова: гео економіка, геофінансова стратегія, відновлення економіки, реконструкція, структурна політика, регуляторна політика, Україна.

The current geo-economic landscape is characterized by instability and high volatility, which disrupt financial and capital markets across most countries. Political decisions often diverge from economic logic and market demands, resulting in unpredictable situations and considerable imbalances for governments and the corporate sector in implementing their economic and financial policies. The urgency of accelerating economic recovery and reconstruction necessitates a systematic analysis of the key elements of Ukraine's geo-financial strategy and its implementation under conditions of uncertainty. Based on a comprehensive review of existing academic approaches, the concept of geo-economics is defined, and it is demonstrated that the geo-economic space encompasses the entire global system of economic relations, reflecting the interaction and interdependence of national economies, multinational corporations, and financial institutions that shape the global balance of economic power. The study identifies and outlines Ukraine's advantages within the global geo-economic environment, as well as government priorities for leveraging them. The main mechanisms through which geo-economics influences the stability of financial and capital markets are examined. The concept of a geo-financial strategy is clarified, including its core components, functions, development objectives, and implementation mechanisms that integrate financial tools with geo-economic and geopolitical processes. Through a comparative analysis of international experience, the study identifies key geo-economic and geo-financial strategies adopted by leading global economies, highlighting their structure, features, functions, implementation outcomes, and relevance to Ukraine's strategic planning. A conceptual model for shaping Ukraine's modern geo-financial strategy is developed. The article proposes a classification of tools for mitigating the adverse effects of economic and financial instability and outlines the primary directions for implementing Ukraine's geo-financial strategy in the context of post-war recovery and economic reconstruction, aimed at ensuring sustainable growth and supporting social development. The proposed academic approaches and recommendations are intended to support the formation of an effective geo-financial strategy for Ukraine and the development of corresponding financial and economic mechanisms. These can be used by government authorities in the decision-making process, as well as by the corporate sector to enhance economic governance and accelerate post-war economic recovery and reconstruction.

Keywords: geo-economics, geo-financial strategy, economic recovery, reconstruction, structural policy, regulatory policy, Ukraine.

Постановка проблеми. Сучасна глобальна економічна система характеризується високим рівнем економічної та політичної нестабільності, унаслідок чого виникають різкі та непередбачувані дисбаланси у

виробництві, ланцюгах постачання, методах організації та реалізації бюджетно-податкової, інвестиційної та експортної політики багатьох держав, особливо країн з ринками, що розвиваються. Упродовж останніх років

політичні рішення провідних країн часто суперечать економічній практиці та вимогам ринку, а міжнародні правила ведення бізнесу часто змінюються, унаслідок уряди багатьох держав і корпоративний сектор стикаються з непередбачуваними ситуаціями в процесі реалізації своєї економічної політики, що дестабілізує виробництво, експорт, фінансові ринки та ринки капіталів.

За таких умов постає необхідність у пошуку нових підходів до організації та управління економічними процесами в умовах невизначеності, що ґрунтуються на формуванні та реалізації геоekonomічних і геофінансових стратегій, покликаних забезпечити стабільність функціонування національних економічних систем і глобальної економіки загалом на основі використання більш ефективних механізмів досягнення економічних інтересів і забезпечення міжнародної конкурентоспроможності країн з урахуванням геополітичних реалій та їх взаємодії з іншими державами.

Необхідність пришвидшення відбудови та реконструкції економіки посилює потребу у системному дослідженні ключових аспектів формування геофінансової стратегії України та її реалізації, що й обумовило вибір теми дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У вітчизняній науковій літературі упродовж останніх років дослідження питань геоekonomіки та формування геоekonomічної стратегії проводяться достатньо активно і плідно. Серед публікацій, присвячених розв'язанню макроекономічних проблем і відновленню економіки в умовах економічної та політичної невизначеності, спричиненої коливаннями політичної кон'юнктури та нестабільністю світових ринків, можна виокремити наукові праці О. Борзенко [1], Ю. Бочарової [1], О. Булика [6], С. Буковинського [9], Т. Гірченко [27], О. Дзюблюка [26], О. Кирильчука [31], Т. Мірошніченко [2], В. Міщенко [3], С. Міщенко [], С. Науменкової [18], Т. Новик [21], М. Писаревського [2], М. Скрипніченко [23], М. Шаповалова [5] та багатьох інших.

Не дивлячись на широкий спектр публікацій за досліджуваною темою, недостатньо вивченими залишаються методологічні аспекти організації процесів розроблення та реалізації геофінансової стратегії, а також формування відповідних фінансово-економічних та організаційно-управлінських механізмів, зокрема для умов повоєнного відновлення та реконструкції економіки України.

Формулювання завдання дослідження. Мета статті – дослідження методологічних засад формування геофінансової стратегії України та обґрунтування напрямів її використання в процесі відбудови та реконструкції економіки.

Виклад основного матеріалу дослідження. Поняття «геоekonomіка» у науковій літературі розглядають як сферу досліджень, що поєднує широке коло проблем, пов'язаних із геополітичними та економічними процесами, і вивчає взаємодію економічних факторів з політичними рішеннями урядів окремих країн-лідерів (наприклад, санкції, митні тарифи, адміністративні обмеження), які визначають напрями розвитку світової торгівлі, валютно-фінансових і міжнародних відносин, а також національних економік на основі формування глобальних економічних і політичних центрів [1, с. 76; 2, с. 165].

Геоekonomіка як наука виникла у 1980-х роках унаслідок посилення політичного протистояння, економічного суперництва та конкуренції між провідними країнами світу. Її ключовими складовими є поєднання економічного і політичного контролю за природними ресурсами, міжнародними ринками, логістичними маршрутами, фінансовими потоками, промисловими, науковими та технологічними центрами; економічний націоналізм і протекціонізм; глобалізація та регіоналізація на основі створення торгівельних, фінансових і військових блоків; технологічне суперництво, а також широке використання валютно-фінансових інструментів і механізмів у конкурентній боротьбі окремих країн і регіонів за економічний вплив і політичне домінування. Таким чином, геоekonomічний простір охоплює всю світову систему економічних зв'язків і характеризує взаємодію та взаємозалежність економік окремих країн, глобальну діяльність великих корпорацій та фінансових інститутів, які визначають економічний і політичний баланс сил у світі [3, с. 286].

На основі тісної взаємодії інструментів і методів геоekonomіки та геополітики відбувається формування національної геоekonomічної стратегії, яка являє собою комплекс заходів, спрямованих на досягнення економічних і політичних цілей держави у світовій економіці та на міжнародній арені. Головними завданнями такої стратегії є розвиток економічного потенціалу країни, підтримка міжнародної торгівлі, технологічного розвитку та національного бізнесу, реалізація ефективної інвестиційної політики, підвищення конкурентоспроможності, забезпечення економічної, фінансової, продовольчої, енергетичної та екологічної безпеки, а також свого суверенітету [4, с. 147; 5, 103; 6; 7, с. 77].

Аналіз світового досвіду дозволяє виокремити кілька домінуючих сьогодні у світі геоekonomічних стратегій окремих країн і блоків, які визначають їхню роль у глобальному геоekonomічному просторі. Наприклад, США у своїй геоekonomічній політиці орієнтуються на фінансову експансію, що ґрунтується на домінуванні долара у міжнародній торгівлі та платежах. Американські технологічні компанії, що визначають розвиток цифрових технологій, активно використовують сучасні технологічні інновації для зміцнення глобального впливу, а уряд постійно запроваджує санкції, встановлює тарифні або нетарифні бар'єри в торгівельних угодах, вводить певні політичні або адміністративні обмеження для урядів та бізнесу інших країн з метою підтримки свого геополітичного домінування.

Європейський Союз послідовно продовжує реалізацію свого інтеграційного проекту, спрямованого на посилення внутрішньої єдності та залучення нових членів, і «зелений» курс, який передбачає перехід до відновлюваних джерел енергії, що суттєво трансформує глобальні енергетичні ринки, потоки енергоресурсів і ринки енергетичного обладнання, а також проводить жорстку політику у сфері експорту, використання та регулювання цифрових технологій, що дозволяє йому зміцнити свою технологічну незалежність і посилити вплив у світі.

Китай, відповідно до ініціативи «Один пояс, один шлях», головну увагу приділяє посиленню своїх позицій у глобальній інфраструктурі, реалізуючи масштабні енергетичні та транспортні проекти по всьому світу, активно інвестує у сучасні технології та розши-

рює присутність у фінансовому секторі багатьох країн Азії, Європи, Африки, Центральної та Південної Америки. При цьому США та Китай ведуть конкурентну боротьбу за домінування у високотехнологічних галузях виробництва і цифрових технологіях, зокрема у сфері штучного інтелекту.

Країни з великими запасами природних ресурсів (ОАЕ, Кувейт, Саудівська Аравія) або з особливим транзитним потенціалом (Єгипет, Туреччина) мають можливість суттєво впливати на ціни та ринки відповідних ресурсів і на міжнародну політику загалом [8, с. 72; 9, с. 34; 10; 11, с. 183].

Національні геоекономічні стратегії окремих країн можуть мати значний вплив не лише на світову економіку, а й на глобальні політичні процеси. Як свідчить практика останніх десятиліть, головними наслідками реалізації геоекономічних стратегій великих держав можуть бути: перерозподіл економічної могутності між окремими країнами та блоками, зміна структури світової торгівлі, потоків сировини і платежів на користь окремих країн, регіонів або транснаціональних компаній, унаслідок чого змінюється баланс політичних сил у світі; посилення тенденцій до регіоналізації економіки та створення регіональних економічних і політичних блоків з метою захисту своїх економічних інтересів; енергетичні трансформації, які змінюють структуру світового енергетичного ринку; посилення технологічної конкуренції, особливо у сфері розробки та використання цифрових технологій, унаслідок чого формуються нові центри інтелектуального та ідеологічного впливу; зміна ролі та функцій традиційних інститутів, зокрема у фінансовому секторі, який розвивається на основі заміщення традиційних грошей цифровими валютами і цифровими активами та характеризується використанням технологій блокчейна і децентралізованого управління, зокрема DeFi та Web 3.0 [12, с. 23; 13, с. 26].

Головними механізмами впливу геоекономіки на забезпечення стабільного функціонування фінансових ринків можуть бути глобальна корпоратизація, яка визначається впливом великих транснаціональних компаній і банків на фінансові ринки; регіональна локалізація, яка розвивається на основі формування регіональних економічних союзів, використання регіональних валют і механізмів розрахунків; інституційна організація, яка у сфері регулювання фінансових потоків ґрунтується на взаємодії національних інститутів із міжнародними фінансовими організаціями.

Однією із ключових подій світової економіки 2025 р. стало різке підвищення з боку США торговельних тарифів на імпортовану продукцію, яке не спостерігалось з часів Великої депресії та спричинило значний негативний вплив на світову торгівлю, логістику, інвестиції, економічну активність, зайнятість та динаміку інших макроекономічних показників у багатьох країнах світу, створюючи мультиплікативні ефекти, а також на національну безпеку цих держав. Посилення протекціонізму та нестабільність тарифної політики призвели до уповільнення темпів економічного зростання. Так, через «тарифні війни», які розпочалися з Канади, Мексики та Китаю, Міжнародний валютний фонд суттєво знизив прогнози світового економічного зростання у 2025–2026 рр. [14].

У зв'язку з тарифними конфліктами, які порушують головні геоекономічні та геофінансові баланси, фахівці

компанії McKinsey пропонують створити спеціальний геополітичний центр, завданнями якого повинно бути інформування державних органів і компаній про вплив різкої зміни тарифів на окремі галузі та сфери діяльності, відновлення стабільності торговельної політики, а також розроблення заходів для пом'якшення наслідків зростання тарифів і посилення протекціонізму [11].

Важливим елементом геоекономічної стратегії є її фінансова складова, завдання якої полягає у поєднанні фінансових механізмів з геоекономічними та геополітичними процесами, що характеризують широке коло проблем, пов'язаних з регулюванням валютних курсів, здійсненням міжнародних платежів, управлінням валютними резервами, фінансовими потоками, державним боргом тощо, з метою забезпечення макроекономічної та фінансової стабільності. Тобто, геофінансову стратегію можна розглядати як комплексну організаційно-управлінську систему, яка включає сукупність взаємопов'язаних методів, інструментів і механізмів, призначених для управління фінансовими ресурсами країни в умовах нестабільності та високої волатильності глобальних економічних процесів, а також особливостей політичної ситуації та стану і динаміки міжнародних ринків.

Головними складовими сучасної геофінансової стратегії повинні бути монетарна, інвестиційна, цінова, валютна та митна політика, механізми управління державним боргом, фінансова безпека, а також цифрові фінанси та методи регулювання і управління ринками цифрових активів [15, с. 75].

Структура національної геофінансової стратегії складається із таких основних розділів: концептуальні засади (аналіз ситуації, виявлення чинників, визначення цілей і завдань), фінансова політика, інвестиційна політика, грошово-кредитна політика, експортно-імпортна політика, фінансова інфраструктура, механізми та інструменти оцінки, моніторингу, контролю та адаптації до непередбачуваних змін, практична реалізація яких дозволяє сформувати стабільну фінансову систему країни, врахувати потенційні глобальні виклики та забезпечити сталий розвиток (рис. 1).

До головних функцій геофінансової стратегії України необхідно віднести:

- підтримку макроекономічної рівноваги, зниження рівня інфляції, валютних ризиків і забезпечення економічної стабільності;
- формування ефективних законодавчих механізмів для реалізації економічних цілей країни на основі використання відповідних регуляторних механізмів;
- стимулювання розвитку ринків капіталу, фінансових послуг і використання нових фінансових інструментів;
- інтеграцію у міжнародні фінансові інститути, зміцнення валютної позиції країни, посилення міжнародного економічного впливу та конкурентоспроможності;
- захист національних економічних інтересів, контроль над стратегічними активами, протидія та убезпечення від фінансових загроз і ризиків, у тому числі в кіберпросторі [16, с. 38].

Головними завданнями геофінансової стратегії є:

- розробка ефективної податкової, митної та інвестиційної політики;
- підвищення конкурентоспроможності національного бізнесу та економіки країни загалом;

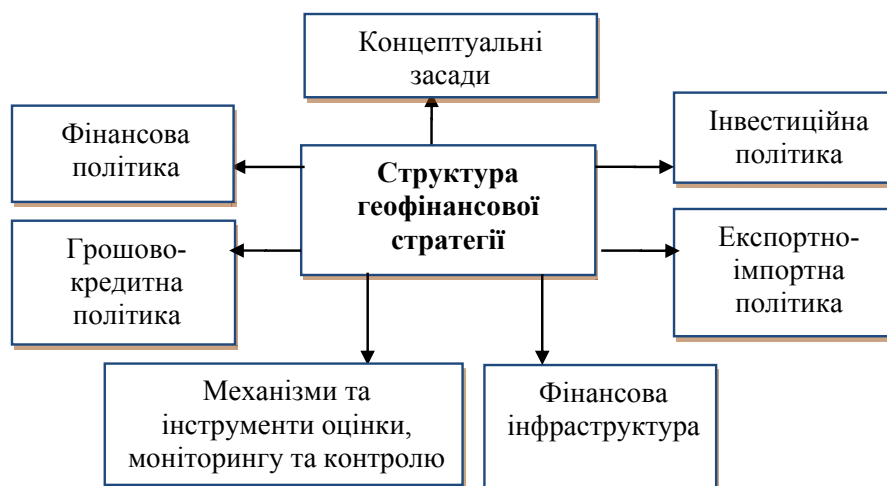

Рис. 1. Концептуальна структура геофінансової стратегії

Джерело: побудовано автором

- формування стратегічних резервів (фондів) з метою підтримки фінансової безпеки;
- оптимізація та ефективне управління державними запозиченнями і державним боргом;
- стимулювання технологічного розвитку шляхом використання відповідних фінансово-економічних механізмів.

Важливе значення для ефективної реалізації геофінансової стратегії має забезпечення стабільності фінансових ринків і діяльності фінансових інститутів, які складно підтримувати в умовах економічної невизначеності через взаємопов'язаність і масштаби ринків та інші ключові економічні, фінансові та політичні чинники. У Глобальному звіті про фінансову стабільність зазначається, що упродовж останніх років ризики глобальної фінансової стабільності підвищилися, головним чином через жорсткі фінансові умови та торгівельну і геополітичну невизначеність. Так, частка США на світовому ринку акцій досягла майже 55%. У разі коригування цін на активи через нестабільність курсів провідних валют це може дестабілізувати міжнародні ринки капіталу. Світовий державний борг досяг рівня 93% від обсягів виробництва, а в окремих країнах він значно перевищує обсяги валового внутрішнього продукту, що може загрожувати фінансовій безпеці цих країн, оскільки обслуговування боргу стає все дорожчим [14]. Через високий рівень державного боргу та волатильність ключових ставок центральних банків ринки державних облігацій стикаються з низькою ліквідністю корпоративного сектора. Крім того, уповільнення економічного зростання через підвищення тарифів і посилення економічної нестабільності суттєво погіршує платоспроможність позичальників, що призводить до погіршення умов діяльності установ фінансового сектору [17, с. 62; 18, с. 55; 19, с. 44].

Головними методами та інструментами протидії негативним наслідкам гео економічної та фінансової нестабільності можуть бути: зміцнення потенціалу ринкових інститутів; проведення структурних реформ; реалізація ефективної монетарної політики центральних банків і бюджетно-податкової політики уряду на основі фінансової консолідації та поліпшення управ-

ління державним боргом; підтримка ліквідності ринку та забезпечення на цій основі фінансової стабільності, які в процесі своєї взаємодії дозволяють стимулювати економічне зростання.

До переваг України у світовому гео економічному просторі можна віднести: потужну сировинну базу (природні ресурси, викопні корисні копалини, енергоресурси); аграрний сектор, який може підтримувати світову продовольчу безпеку та експортний потенціал країни; вигідне географічне розташування, яке сприяє ефективній транспортній логістиці між Європою та Азією; індустриальну базу; технологічний і людський потенціал.

З метою ефективної реалізації цих переваг у контексті реалізації гео економічної стратегії України в період повоєнного відновлення та реконструкції економіки головна увага уряду повинна бути зосереджена на розширенні можливостей економічної інтеграції (адаптація економічних стандартів, збільшення присутності на світових ринках, розвиток торгівельних зв'язків, залучення іноземних інвестицій); збільшенні кількості напрямів і сфер регіональної економічної взаємодії; відновленні об'єктів інфраструктури, особливо транспортної, енергетичної, логістичної та соціальної; стимулюванні технологічного розвитку та впровадженні інновацій; забезпеченні надійного енергопостачання та енергетичної безпеки (диверсифікація джерел енергії, розвиток зеленої та відновлюваної енергетики, зменшення залежності від зовнішніх постачальників енергетичного обладнання); підтримці розвитку аграрного сектора як головного чинника забезпечення продовольчої безпеки та джерела експортних доходів [20; 21, с. 47; 22, с. 263; 23, с. 37; 24, с. 208].

Реалізація геофінансової стратегії України в період відбудови та реконструкції економіки повинна бути спрямована на забезпечення економічного зростання, підтримку соціального розвитку та фінансової стабільності шляхом:

- створення сприятливого інвестиційного клімату для міжнародних партнерів з метою розширення можливостей для залучення зовнішніх запозичень та інвестицій;

– мобілізації міжнародної фінансової допомоги та залучення додаткового фінансування процесів повоєнного відновлення від міжнародних фінансових організацій (МВФ, Світовий банк та інші);

– створення сприятливих умов для розвитку малого і середнього бізнесу та експорту, спрощення регуляторних процедур для розвитку підприємництва;

– проведення реформи фінансової системи з метою забезпечення ефективного управління державними запозиченнями, державним боргом і державними видатками, боротьби з корупцією, а також посилення контролю за витратами бюджетних коштів і запровадження прозорих механізмів фінансового управління [25, с. 80; 26, с. 44; 27, с. 196];

– реалізації Національним банком України виваженої та гнучкої монетарної політики, спрямованої на стримування інфляції, підтримку бізнесу та забезпечення фінансової стабільності [28, с. 228];

– стимулювання та підтримки розвитку банківської системи, фінансових ринків і ринків капіталу, які повинні бути ефективно інтегровані у світову фінансову систему [29, с. 94; 30, с. 22];

– підтримки фінансової безпеки, стабільності національної валюти та захисту національних економічних інтересів [31].

Висновки. Проведене дослідження дозволило визначити, що в умовах економічної та політичної нестабільності формування та реалізація національної геофінансової стратегії буде сприяти забезпеченню

стабільності функціонування економічної та фінансової систем України, більш ефективному досягненню економічних інтересів і забезпеченню міжнародної конкурентоспроможності, а також пришвидшить процеси повоєнної відбудови та реконструкції економіки.

Головними завданнями реалізації геофінансової стратегії повинні бути формування сприятливого інвестиційного клімату та залучення зовнішніх інвестицій, підтримка розвитку малого і середнього бізнесу, ефективне управління державними запозиченнями, державним боргом і державними видатками, посилення контролю за бюджетними витратами на основі запровадження прозорих механізмів фінансового управління, реалізації виваженої монетарної політики, спрямованої на стримування інфляції та забезпечення фінансової стабільності, а також підтримка фінансової безпеки і захист національних економічних інтересів.

Розроблені наукові підходи та рекомендації сприятимуть формуванню ефективної геофінансової стратегії України та відповідних фінансових і економічних механізмів, які можуть бути використані органами державної влади в процесі повоєнної відбудови та реконструкції економіки.

Подальші дослідження процесів розроблення та практичної реалізації геофінансової стратегії України потребують більш детального обґрунтування економічних і фінансових механізмів, які дозволять забезпечити фінансову стабільність і сприятимуть ефективному відновленню та реконструкції вітчизняної економіки.

Список використаних джерел:

1. Сучасні імперативи розвитку національних економік: монографія / Ю. Г. Бочарова, О. О. Борзенко, Н. В. Лохман та ін. Кривий Ріг : ДонНУЕТ, 2021. 111 с.
2. Писаревський М., Мірошніченко Т. Стратегічні пріоритети відновлення економіки України в умовах глобальних викликів. *Наукові праці МАУП*. 2024. № 2. С. 162–168. DOI: <https://doi.org/10.32689/2523-4536/74-21>
3. Міщенко В. І. Механізми регулювання процесів цифровізації для забезпечення національно укоріненої стійкості економічного розвитку. *Економічний простір*. 2024. № 189. С. 283–290.
4. Тіщенко Є. О. Активізація інвестиційної діяльності в Україні на основі використання проектного фінансування. *Бізнес-навігатор*. 2019. № 2. С. 144–149.
5. Шаповалов М. Концептуальні засади післявоєнного відновлення економіки України. *Молодий вчений*. 2023. № 6. С. 99–104.
6. Булик О. Стратегія відновлення економіки України після війни. *Економіка та суспільство*. 2023. № 48. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-48-51>
7. Міщенко В. І., Міщенко С. В. Маркетинг цифрових інновацій на ринку банківських послуг. *Фінансовий простір*. 2018. № 1 (29). С. 75–79.
8. Tishchenko I. Financial Model of Investment Project and Peculiarities of its Use in Project Financing. *European Cooperation*. 2019. № 4. Р. 65–78.
9. Буковинський С. та ін. Банківська система України на шляху євроінтеграції: монографія. Київ : Національний банк України, 2015. 496 с.
10. Levy C. Navigating tariffs with a geopolitical nerve center. McKinsey. April 11, 2025. URL: <https://www.mckinsey.com/capabilities/geopolitics/our-insights/navigating-tariffs-with-a-geopolitical-nerve-center?stcr=A838C077B16C4BA2A445F865D4F43DFC&cid=other-eml-alt-mip-mck&hlkid=f346e1d08c2e4ac69c7448e6278ae4ac&hctky=13276849&hdpid=2bd1783a-f77f-44d1-9321-e664f7a52d12>
11. Тіщенко Є. О. Інституційні засади відновлення та реконструкції економіки України. *Бізнес-навігатор*. 2024. № 3 (76). С. 179–186. DOI: <https://doi.org/10.32782/business-navigator.76-30>
12. Науменкова С. В. Основні тенденції розміщення грошової маси та їх вплив на формування грошової політики. *Вісник НБУ*. 2006. № 1. С. 19–26.
13. Сомих А., Міщенко В. Монетарний трансмісійний механізм в Україні. *Вісник НБУ*. 2007. № 6. С. 24–27.
14. 14. Global Financial Stability Report. Enhancing Resilience amid Uncertainty. IMF. April 2025. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/GFSR/Issues/2025/04/22/global-financial-stability-report-april-2025>
15. Міщенко В. І., Тіщенко Є. О. Методологічні засади формування механізму впливу цифровізації на забезпечення національно укоріненої стійкості та безпеки економічного розвитку. *Підприємництво та інновації*. 2024. № 32. С. 71–80. DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-3583/32.11>
16. Карчева Г. Т. та ін. Механізми забезпечення ефективності та конкурентоспроможності банківської системи та економіки. Київ: ДВНЗ «Університет банківської справи», 2019. 311 с.
17. Міщенко С. В. Сутність економічного капіталу та його роль у забезпеченні фінансової стійкості банку. *Вісник НБУ*. 2008. № 1. С. 58–64.

18. Науменкова С. В. Обстеження збалансованості попиту та пропозиції на кредитному ринку: досвід центральних банків. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка*. 2014. № 10 (163). С. 51–57. DOI: <http://dx.doi.org/10.17721/1728-2667.2014/163-10/10>
19. Міщенко В. І., Міщенко С. В. Стратегічні підходи до управління ризиками функціонування нежиттєздатних банків і обслуговування проблемних активів. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка*. 2014. № 10 (163). С. 40–46.
20. Tishchenko I., Savchenko N., Shostak T. The Role of Digital Financial Assets in the Post-War Recovery of Ukraine's Economy. *Ефективна економіка*. 2024. № 7. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.7.75>
21. Новик Т. Повоєнна відбудова України у контексті довоєнних економічних проблем. *Grail of Science*. 2023. № 30. С. 44–49.
22. Mishchenko V., Naumenkova S., Ivanov V., Tishchenko I. Special aspects of using hybrid financial tools for project risk management in Ukraine. *Investment Management and Financial Innovations* 2018. № 15 (2). P. 257–266.
23. Скрипниченко М. І. Макроекономічні оцінки і прогнози повоєнного відновлення економіки України. *Економічна теорія*. 2022. № 2. С. 29–43.
24. Тіщенко Є. О. Теоретичні засади використання фінансово-економічних механізмів проєктного фінансування у відбудові України. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2024. № 6 (86). Т. 2. С. 201–211.
25. Naumenkova S., Tishchenko I., Mishchenko S., Mishchenko V., Ivanov V. Assessment and Mitigation of Credit Risks in Project Financing. *Banks and Bank Systems*. 2022. Vol. 15. Is. 1. P. 72–84.
26. Дзюблюк О. В. та ін. Теорія і практика грошового обігу та банківської справи в умовах глобальної фінансової нестабільності: монографія. Тернопіль : ФОП Осадця Ю. В., 2017. 298 с.
27. Гірченко Т. Д., Тіщенко Є. О. Особливості організації та управління ризиками проєктного фінансування в Україні. *Бізнес-навігатор*. 2019. № 6. С. 192–199.
28. Міщенко В. І., Науменкова С. В., Міщенко С. В. Проблеми координації монетарної та бюджетної політики в сучасних умовах. *Економічний простір*. 2024. № 190. С. 223–231.
29. Тіщенко Є. О. Управління операційними ризиками. *Фінансовий простір*. 2017. № 4 (28). С. 91–96.
30. Науменкова С. В., Міщенко С. В. Нові тенденції в монетарній політиці та діяльності центральних банків у пост-кризовий період. *Банківська справа*. 2011. № 5. С. 12–29.
31. Кирильчук О. Економіка України у період воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2024. № 59. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-59-120>

References:

1. Bocharova Yu. H. et al. (2021) Suchasni imperatyvy rozvytku natsionalnykh ekonomik [Modern imperatives of national economic development] Kryvyi Rih: DonNUET (in Ukrainian)
2. Pysarevsky M., Miroshnichenko T. (2024) Stratehichni priorytety vidnovlennja ekonomiky Ukrainy [Strategic Priorities for Ukraine's Economic Recovery in the Face]. *Naukovi pratsi MAUP*, no. 2, pp. 162–168.
3. Mishchenko V. I. (2024) Mekhanizmy rehulyuvannja protsesiv tsyfrovizatsii dlja zabezpechennja natsionalno ukorinenoi stiykosti ekonomichnoho rozvytku [Mechanisms for regulating digitalization processes to ensure nationally rooted sustainability of economic]. *Ekonomichnyi Prostrir*, no. 189, pp. 283–290.
4. Tishchenko E. (2019) Aktivizatsiya investitsiynoyi diyalnosti v Ukrayini na osnovi vykorystannia finansuvannia [Activation of investment activities in Ukraine based on the use of financing]. *Busines-navihator*, no. 2, pp. 144–149.
5. Shapovalov M. (2024) Kontseptualni zasady pisljavoennoho vidnovlennja ekonomiky Ukrainy [Conceptual Foundations of Post-War Economic Recovery]. *Molodyi vchenyi*, no. 6, pp. 99–104.
6. Bulyk O. (2023) Stratehija vidnovlennja ekonomiky Ukrainy pislja viyny [Strategy of restoration of the economy of Ukraine after the war]. *Ekonomika*, no. 4.
7. Mishchenko V. I., Mishchenko S. V. (2018) Marketinh tsyfrovyykh innovatsiy na rynku bankivskykh posluh [Marketing of digital innovations in the banking services market]. *Financial Space*, no. 1 (29), pp. 75–79.
8. Tishchenko I. (2019) Financial Model of Investment Project and Peculiarities of its Use in Project Financing. *EUROPEAN COOPERATION*, no. 4, pp. 65–78. DOI: <https://doi.org/10.32070/ec.v4i44.66>
9. Bukovinsky S. et al. (2015) Bankivska systema Ukrainy na shljakhu evrointehratsii [The banking system of Ukraine on the path of European integration]. Kyiv: Natsionalnyi bank Ukrainy (in Ukrainian)
10. Levy C. (2025) Navigating tariffs with a geopolitical nerve center. McKinsey. Available at: <https://www.mckinsey.com/capabilities/geopolitics/our-insights/navigating-tariffs-with-a-geopolitical-nerve-center?stcr=A838C077B16C4BA2A445F865D4F43DFC&cid=other-eml-alt-mip-mck&hlkid=f346e1d08c2e4ac69c7448e6278ae4ac&hctky=13276849&hdpid=2bd1783a-f77f-44d1-9321-e664f7a52d12>
11. Tishchenko I. O. (2024) Instytutsiyni zasady vidnovlennja na rekonstruktsii ekonomiky Ukrainy [Institutional foundations for the recovery and reconstruction of the Ukrainian economy]. *Business Navigator*, no. 3 (76), pp. 179–186. DOI: <https://doi.org/10.32782/business-navigator.76-30>
12. Naumenkova S. V. (2006) Osnovni tendentsii rozmishchennja hroshovoi masy ta ikh vplyv na formuvannja hroshovo-kredytnoi polityky [Main trends in the placement of the money supply and their impact on the formation of monetary policy]. *Visnyk NBU*, no. 1, pp. 19–26.
13. Somyk A., Mishchenko V. (2007) Monetarnyi transmisiynyi mekhanizm [Monetary transmission mechanism]. *Visnyk NBU*, no. 6, pp. 24–27.
14. IMF. (2025) Global Financial Stability Report. Enhancing Resilience amid Uncertainty. Available at: <https://www.imf.org/en/Publications/GFSR/Issues/2025/04/22/global-financial-stability-report-april-2025>
15. Mishchenko V., Tishchenko I. (2024) Metodolohichni zasady formuvannja mekhanizmu vplyvu tsyfrovizatsii na zabezpechennja natsionalno ukorinenoi stiykosti ta bezpeky ekonomichnoho rozvytku [Methodological foundations for the formation of a mechanism for the impact of digitalization on ensuring nationally rooted resilience and security of economic development]. *Entrepreneurship and Innovations*, no. 32, pp. 71–80. DOI: <https://doi.org/10.32782/2415-3583/32.11>

16. Karcheva G. T. et al. (2019) Mekhanizmy zabezpechennja efektyvnosti ta konkurentospromozhnosti bankivskoi systemy ta ekonomiky Ukrainy [Mechanisms for Ensuring the Efficiency and Competitiveness of the Banking System and the Economy of Ukraine]. Kyiv: Universytet bankivskoi spravy (in Ukrainian)
17. Mishchenko S. V. (2008) Sutnist ekonomichnoho kapitalu ta yoho rol u zabezpechenni finansovoi stabilnosti banku [The Essence of Economic Capital and Its Role in Ensuring the Financial Stability of Bank]. *Visnyk NBU*, no. 1, pp. 58–64.
18. Naumenkova S. V. (2014) Obstezhennja zbalansovanosti popytu na ta propozyysii na kredytnomu rynku: dosvid tsentralnykh bankiv [Examination of the balance of demand and supply in the credit market: the experience of central banks]. *Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv*, no. 10, pp. 51–57.
19. Mishchenko V. I., Mishchenko S. V. (2014) Sratrichni pidkhody do upravlinnja ryzykamy funktsionuvannja nezhyttezdatnykh bankiv i obsluhovuvannja problemnykh aktyviv [Strategic approaches to risk management in the functioning of non-viable banks and servicing troubled assets]. *Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv*, no. 10 (163), pp. 40–46.
20. Tishchenko I., Savchenko N., Shostak T. (2024) The Role of Digital Financial Assets in the Post-War Recovery of Ukraine's Economy. *Efektivna ekonomika*, no. 7. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.7.75>
21. Novyk T. (2023) Povoenna vidbudova Ukrainy u konteksti dovoennykh ekonomichnykh problem [Post-War Reconstruction of Ukraine in the Context of Pre-War Economic Problems]. *Grail of Science*, no. 30, pp. 44–49.
22. Mishchenko V., Naumenkova S., Ivanov V., Tishchenko I. (2018) Special aspects of using hybrid financial tools for project risk management in Ukraine. *Investment Management and Financial Innovations*, no. 15 (2), pp. 257–266.
23. Skrypnychenko M. I. (2022) Makroekonomichni otsinky i prohnozy vidnovlennja ekonomiky [Macroeconomic Assessments and Forecasts of Post-War Restoration of the Economy]. *Ekonomichna Teorija*, no. 2, pp. 29–43.
24. Tishchenko I. O. (2024) Teoretychni zasady vykorystannja finansovo-ekonomichnykh mekhanizmiv proektnoho finansuvannja u vidbudovi Ukrainy [Theoretical Foundations of the Use of Financial and Economic Mechanisms of Project Financing in the Reconstruction of Ukraine]. *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal "Internauka"*, no. 6 (86), 2, pp. 201–211.
25. Naumenkova S., Tishchenko I., Mishchenko S., Mishchenko V., Ivanov V. (2020) Assessment and Mitigation of Credit Risks in Project Financing. *Banks and Bank Systems*, no. 15 (1), pp. 72–84. DOI: [http://dx.doi.org/10.21511/bbs.15\(1\).2020.08](http://dx.doi.org/10.21511/bbs.15(1).2020.08)
26. Dzyublyuk O. V. et al. (2017) Teoriia i praktyka hroshovoho obihu ta bankivskoi spravy v umovakh globalnoi nestabilnosti [Theory and practice of monetary circulation and banking]. Ternopil: Osadtsa Yu. V. (in Ukrainian)
27. Hirchenko T., Tishchenko I. (2019) Osoblyvosti orhanizatsii ta upravlinnja ryzykamy finansuvannja v Ukraini [Peculiarities of organization and risk management of project financing in Ukraine]. *Biznes-Navihator*, no. 6, pp. 192–199.
28. Mishchenko V. I., Naumenkova S. V., Mishchenko S. V. (2024) Problemy koordynatsii monetarnoi ta byudzhetnoi polityky [Problems of Coordination of Monetary and Fiscal Policy]. *Ekonomichniy Prostir*, no. 190, pp. 223–231.
29. Tishchenko I. O. (2017) Upravlinnja operatsiynymy ryzykamy [Management of Operational Risks]. *Financial Space*, no. 4 (28), pp. 91–96.
30. Naumenkova S. V., Mishchenko S. V. (2011) Novi tendentsii v monetarniy politytsi ta dijalnosti tsentralnykh bankiv [New trends in monetary policy and the activities of central banks in the post-crisis period]. *Banking*, no. 5, pp. 12–29.
31. Kyrylchuk O., Melnyk T. (2024) Ekonomika Ukrainy u period voennoho stanu [Ukraine's Economy During Martial Law]. *Ekonomika ta suspilstvo*, no. 59.